

SPRAWOZDANIE KOMISJI KSIĘGI STADNEJ KONI RASY WIELKOPOLSKIEJ ZA LATA 2012 - 2017

I. SKŁAD KOMISJI

Komisja rozpoczęła pracę w składzie:

Przewodniczący Prof. Szczepan Chrzanowski

Leszek Hądzlik

Andrzej Matłowski

Marek Morawiec

Andrzej Stasiowski

Jacek Wilczyński

Marek Żułowski

Po rezygnacji z pracy w komisji przez Pana Szczepana Chrzanowskiego w skład komisji wszedł Pan dr Jacek Łojek a przewodniczącym został Marek Żułowski.

Posiedzenia Komisji odbywały się w miarę potrzeb. W mijającej kadencji stosunkowo częste były posiedzenia wspólne wraz z komisją koni rasy małopolskiej i sp. W spotkaniach tych uczestniczyli między innym prof. prof. Szczepan Chrzanowski, Prof. Dorota Lewczuk, Członkowie Komisji Oceny Ogierów, Przedstawiciele IZ

II DANE STATYSTYCZNO-HODOWLANE

KLACZE STARSZE

ROK																
	PN	BL	BY	KL	KR	KT	LB	LD	ML	OL	RZ	SZ	WR	WS	ZG	RAZEM
2012	869	6	99	2	10	27	10	68	12	90	1	26	62	24	131	1437
2013	800	6	96	1	5	8	4	45	18	47	2	16	39	13	40	1140
2014	687	3	55	0	4	8	3	26	8	50	0	14	35	14	15	922
2015	633	2	43	0	8	2	3	25	19	77	1	17	29	23	27	919
2016	538	1	71	0	8	3	3	37	10	53	2	10	17	27	31	810
2017	354	2	74	0	8	2	3	35	12	56	1	18	18	16	43	592

Zwraca uwagę znaczący spadek pogłowia klaczy starszych czynnych w hodowli w latach 2012 – 2017 w skali całego kraju, wynoszący prawie 59%. Spadek jest

alarmujący i jedyna nadzieja to utrzymujący się na tym samym poziomie opis źrebiąt i licencja klaczy młodych.

Największa liczba klaczy starszych znajduje się na terenie 5 województw: wielkopolskiego, kujawsko-pomorskiego, łódzkiego, warmińsko-mazurskiego i lubuskiego przy czym drastyczny spadek pogłowia obserwowano w woj. wielkopolskim (59%). Na terenach województw kujawsko-pomorskiego, łódzkiego, warmińsko-mazurskiego i lubuskiego w ostatnich dwu latach (2016 i 2017) obserwuje się stabilizację lub niewielki przyrost liczby klaczy starszych.

KLACZE MŁODE

Klaczki młode ogółem

ROK																
	PN	BL	BY	KL	KR	KT	LB	LD	ML	OL	RZ	SZ	WR	WS	ZG	RAZEM
2012	87	2	23	0	0	2	1	11	7	32	0	9	5	4	1	184
2013	106	2	15	1	0	2	0	4	11	17	0	5	3	12	5	183
2014	129	0	26	0	0	2	2	14	10	32	0	1	8	11	8	243
2015	68	0	24	0	1	2	0	11	6	17	0	4	7	12	4	156
2016	85	1	29	0	1	0	0	14	4	6	0	5	5	15	8	173
2017	66	1	15	1	0	5	3	8	8	19	1	7	3	8	3	148

Największa liczba młodych klaczy jest wpisywanych do ksiąg na terenie woj. wielkopolskiego i kujawsko-pomorskiego – w 2017 (prawie 55% wszystkich klaczy młodych). Obserwuje się znaczny spadek pogłowia klaczy nowo wpisanych do księgi od 2015 roku, zwłaszcza na terenie woj. wielkopolskiego. Wyraźny wzrost liczby klaczy w 2014 roku spowodowany zapowiedzią wprowadzenia od tego roku obowiązkowej próby dzielności klaczy. Należy pozytywnie ocenić wysoki poziom remontu stada który po niskim (12,8%) wyniku w 2012 roku oscyluje obecnie w granicach 20%.

W analizowanym okresie stwierdzono niewielką liczbę klaczy wpisanych do ksiąg wstępnych:

2012 - 24

2013 - 15

2014 – 21

2015 – 20

2016 - 13

2017 – 20

OGÓŁEM: 113

W stosunku do ogólnej liczby klaczy młodych wpisanych w omawianym okresie (1087 szt.) stanowiło to 10,4%. Likwidacja księgi wstępnej dla koni pochodzących od matek NN nie miała istotnego wpływu na spadek liczby klaczy wpisywanych do księgi stadnej.

ŻREBIĘTA

Żrebięta ogółem (od matek wpisanych do księgi Głównej, Wstępnej i od matek NN)

ROK																
	PN	BL	BY	KL	KR	KT	LB	LD	ML	OL	RZ	SZ	WR	WS	ZG	RAZEM
2012	476	6	84	0	2	13	3	71	27	71	0	30	22	50	16	871
2013	389	5	69	0	0	9	0	51	23	57	0	16	18	25	18	680
2014	367	4	48	2	0	12	0	65	17	48	0	13	17	25	24	643
2015	355	3	60	1	0	7	1	52	29	76	0	25	16	29	38	692
2016	374	0	74	2	0	9	1	58	17	54	0	9	13	36	35	682
2017	429	2	25	1	1	5	1	54	21	64	1	13	25	34	33	709

Spadek liczby źrebiąt ogółem między rokiem 2012 (871) a 2017 (709) wyniósł 19%. Wyraźny spadek obserwowano do 2014 roku a w kolejnych latach nastąpiła stabilizacja pogłowia źrebiąt, a nawet wzrost ich liczby w woj. wielkopolskim. Największą a przy tym stabilną liczbę źrebiąt obserwowano w kolejnych latach w województwach wielkopolskim, łódzkim, warmińsko-mazurskim i kujawsko-pomorskim do 2016 r. Zastanawia gwałtowny spadek liczby opisanych źrebiąt na terenie woj. kujawsko-pomorskiego w 2017 r. w stosunku do lat poprzednich.

W ogólnej populacji źrebiąt urodzonych w latach 2012 – 2017 wynoszącej 4277 źrebiąt, aż 1210 (597 ogierków i 613 klaczek) pochodziło od matek NN co stanowiło ok. 28 % pogłowia. Zwraca uwagę wysoki procent urodzeń źrebiąt w stosunku do liczby klaczy z licencją który wzrósł od 60 w 2012 roku do 110 w 2016.

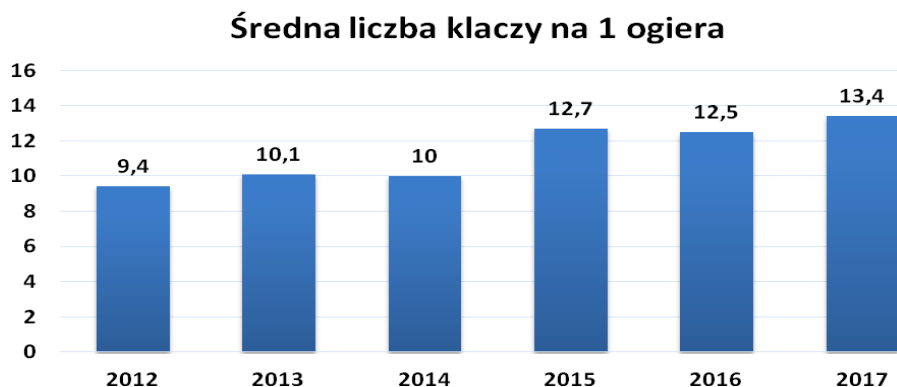
OGIERY STARSZE

Ogierzy starsze ogółem

ROK																
	PN	BL	BY	KL	KR	KT	LB	LD	ML	OL	RZ	SZ	WR	WS	ZG	RAZEM
2012	36	2	4	0	0	3	1	8	1	7	0	0	2	1	2	67
2013	27	1	6	0	0	2	1	10	2	3	0	0	1	1	1	55
2014	24	0	1	0	0	2	1	4	2	3	0	2	1	1	1	42
2015	28	0	5	0	0	1	0	7	4	3	0	1	3	2	1	55
2016	23	0	6	0	0	1	1	8	1	3	0	1	1	1	2	48
2017	23	0	4	0	1	1	1	8	1	6	0	1	1	1	3	51

Liczba ogierów starszych w latach 2012 – 2017 spadła z 67 szt. w roku 2012 do 51 szt. w roku 2017 (o 24%). Od 2013 roku liczba ogierów starszych ogółem kształtuje

się na podobnym poziomie, dotyczy to także woj. wielkopolskiego, gdzie ich pogłowie jest zdecydowanie największe.

Rosnąca liczba pokrytych klaczy nie stanowi jeszcze przełomu ale jest tendencją pozytywną.

OGIERY MŁODE

Ogierzy młode ogółem

ROK														RAZEM
	PN	BY	KL	KR	KT	LD	ML	OL	RZ	SZ	WR	WS	ZG	
2012								1						1
2013	1													1
2014	5													5
2015	1							1						2
2016	1	2						1						4
2017	1													1

Remont ogierów wielkopolskich jest nieznaczny ale należy podkreślić, że klacze wielkopolskie są kryte ogierami innych ras szlachetnych, w tym importowanymi.

Nie produkujemy jeszcze wystarczająco regularnie ogierów wielkopolskich. Dobrym dla nas był 2014 rok w którym 2 ogierzy wlkp ukończyły ZT wierzchowy zajmując dobre 4 i 5 miejsce, a 3 ogierzy - ZT zaprzęgowy zajmując odpowiednio 1, 2 i 5 miejsce. Problemem staje się brak ogierów do programów ochronnych. W 2015 i 2017 roku komisja podjęła decyzję o dopuszczeniu do krycia klaczy programowych ogierów, które nie uzyskały w ZT wyniku dającego wpis do księgi.

III. PRÓBY DZIELNOŚCI

W latach 2012 - 2017 różnego rodzaju próbom użytkowości poddane zostały następujące liczby koni z prawem wpisu do księgi stadnej polskiego konia rasy wielkopolskiej:

Zakłady Treningowe – ogiery:

2012 – 0

2013 - 2

2014 - 5

2015 – 1

2016 – 4

2017 – 3

RAZEM w latach 2012 – 2017 – 15 szt.

W latach 2012 – 2017 ogiery wielkopolskie przechodzące próby dzielności w ZT stanowiły 14,5 % w stosunku do ogólnej liczby ogierów szlachejnych (małopolskie, sp i zagraniczne) poddawanych tym próbom (104 szt.).

Zakłady Treningowe – klacze:

A. Próby stacjonarne:

2012 – 34

2013 - 34

2014 – 27

2015 - 19

2016 – 15

2017 – 19

RAZEM w latach 2012 – 2017 – 148 szt.

B. Próby polowe:

2012 – 34

2013 - 29

2014 – 32

2015 – 20

2016 – 18

2017 – 6

RAZEM w latach 2012 – 2017 – 139 szt.

Odsetek klaczy poddawanych próbom dzielności (bez MPMK i sportu jeździeckiego) (287 szt.) w stosunku do liczby klaczy młodych wpisanych do ksiąg w latach 2012 – 2017 (1087 szt.) wyniósł 26,4%. Najwięcej klaczy poddawanych próbom dzielności (polowym i stacjonarnym) pochodziło z woj. wielkopolskiego – 158 szt. co stanowi 55% wszystkich klaczy poddanych próbom w tym okresie.

Mistrzostwa Polski Młodych Koni

(ujeżdżenie, skoki przez przeszkody, wkkw, powożenie):

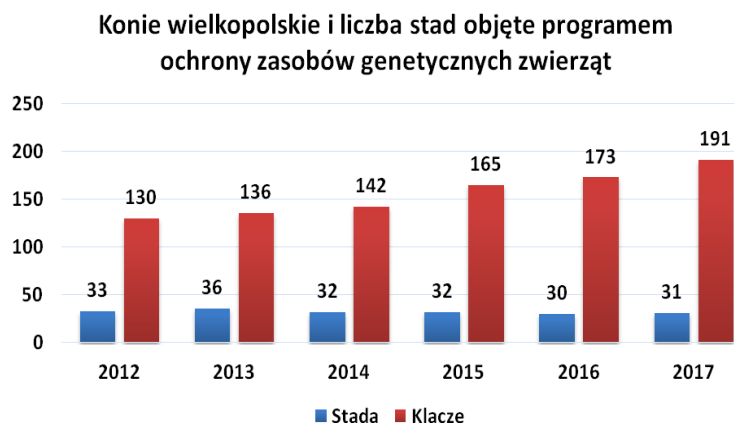
Zestawienie liczby koni wielkopolskich sklasyfikowanych w MPMK w 4 dyscyplinach jeździeckich w latach 2012 – 2017 w porównaniu do ogólnej liczby koni biorących udział w tych próbach

ROK	powożenie	skoki	ujeżdżenie	WKKW	Ogółem konie wlkp	Konie ogółem w MPMK
2012	1	6	4	5	16	210
2013	2	6	2	4	14	175
2014	2	7	5	4	18	203
2015	2	7	4	4	17	192
2016	1	6	3	3	13	182
2017	1	9	4	1	15	161
Ogółem	9	41	22	21	93	1123
Ogółem wg. dyscypl.	70	644	210	199	-	-
% koni wlkp.	12,9%	6,4%	10,5%	10,6%		8,3%

Analiza powyższych wyników wskazuje, że wśród młodych koni z prawem wpisu do księgi polskiego konia szlachetnego półkrwi startujących w MPMK dla dwóch

najbardziej popularnych dyscyplin, czyli skoków i ujeżdżenia, większość to konie posiadające paszporty zagranicznych związków.

IV. KONIE WIELKOPOLSKIE OBJĘTE PROGRAMEM OCHRONY ZASOBÓW GENETYCZNYCH

Liczba stad i liczba koni w programie nie ulega dużym zmianom. Perspektywa większych wypłat na program wielkopolski ma niewielki wpływ na liczbę klaczy w programie.

V. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Silna tradycja hodowli koni wlkp. w woj. wielkopolskim. • Księga korzysta z ogierów z ksiąg zrzeszonych w WBFSH • Stosunkowo wysoki odsetek klaczy poddawanych próbom użytkowości. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie się stada klaczy hodowlanych. • Niski poziom środków finansowych przeznaczanych z budżetu państwa na hodowlę koni. • Brak kompletnej bazy danych wyników sportowych i możliwości ich wykorzystania w ocenie wartości użytkowej i hodowlanej koni. • Słaba jakość materiału hodowlanego dostarczanego na rynek przez hodowlę państwową. • Ujemny wpływ programu ochrony na wizerunek rasy wlkp.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Otwarta formuła prowadzenia księgi stadnej. • Specjalizacja hodowli koni wielkopolskich pod kątem przydatności do poszczególnych dyscyplin sportu jeździeckiego. • Szkolenie hodowców i pracowników OZHK. • Rozwój współpracy z PZJ i innymi instytucjami działającymi w obszarze przemysłu konnego. • Współpraca ze światem nauki. • Doskonalenie bazy danych wyników sportowych koni. • Działania marketingowe ukierunkowane na promocję konia wielkopolskiego w ramach marki Polski Koń Sportowy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zła koniunktura gospodarcza w handlu końmi wierzchowymi średniej jakości. • Konkurencja zagranicznych związków hodowlanych. • Brak ścisłej współpracy między PZHK i PZJ.

Przewodniczący Komisji
Marek Żuławski